

Sygn. akt III Ca 1183/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia SO Teresa Kołeczko - Waclawik (spr.)

Sędzia SO Marcin Rak

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa R. M.

przeciwko W. H. i S. D.

o nakazanie

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 17 lutego 2016 r., sygn. akt II C 3102/12

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie 1 a) o tyle, że obowiązek odcięcia warstwy elewacji łącznie z warstwą zbrojną, wykonania nowej warstwy zbrojnej i zabudowania listwy startowej obciąża powoda i uprawnia pozwanych do wstrzymania się z wykonaniem pozostałych prac określonych w tym podpunkcie do czasu wykonania powyższych obowiązków przez powoda;**

b) **w punktach 1 c) i 1 d) o tyle, że obowiązek wykonania prac określonych w tych podpunktach aktualizuje się po wykonaniu przez powoda prac związanych z zerwaniem warstwy zbrojnej na całej powierzchni ścian od strony frontowej i zachodniej oraz oczyszczenia odsłoniętego podłoża z płyt styropianowych i wypełnienia ubytków styropianem lub pianką poliuretanową;**

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania odwoławczego.

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Teresa Kołeczko - Waclawik

Sygn. akt III Ca 1183/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 lutego 2016r. Sąd Rejonowy zobowiązał solidarnie pozwanych W. H. oraz S. D. do usunięcia wad wykonanego przez nich dzieła, poprzez wykonanie w budynku należącym do powoda R. M., a położonym w G. przy ulicy (...) następujących prac: a) odspojenia od podłoża wszystkich płytek ceramicznych

stanowiących wykończenie lica elewacji budynku na poziomie gruntu od strony południowej (frontowej) i zachodniej budynku oraz odcięcie warstwy elewacji łącznie z warstwą zbrojoną i wykonanie nowej warstwy zbrojonej, zabudowanie aluminiowej listwy startowej oraz przyklejenie płytek ceramicznych stanowiących wykończenie lica elewacji budynku na poziomie gruntu od strony południowej (frontowej) i zachodniej budynku; b) usunięcia położonego tynku akrylowego na całej powierzchni ścian od strony południowej (frontowej) i zachodniej budynku; c) przeszlifowania do równości całej powierzchni ścian od strony południowej (frontowej) i zachodniej budynku; d) położenia tynku zewnętrznego w postaci podkładu A. 3000 oraz tynku A. 3000 baranek 2,00 mm na całej powierzchni ścian od strony południowej (frontowej) i zachodniej budynku (pkt 1); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt 2) i orzekł o kosztach procesu (pkt 3-5).

Sąd I instancji ustalił, że powód zawarł z pozwanymi w czerwcu 2009r. umowę o dzieło w formie ustnej. Przedmiotem umowy było pokrycie klejem, podkładem, a następnie otynkowanie tynkiem akrylowym położonej już na budynku warstwy płyt styropianowych wraz z zatopioną siatką wzmacniającą oraz położenie na elewacji płytek ceramicznych, zarówno przy wejściu do budynku, jak również na licu elewacji na poziomie gruntu. Pozwany S. D. przystąpił do prac w czerwcu 2009 roku. Wtedy stwierdzono, iż doszło do nieprawidłowego położenia przez poprzedniego wykonawcę warstwy siatki i kleju, a ponadto z uwagi na upływ czasu warstwa kleju została częściowo zniszczona - wypłukana. Ostatecznie nie doszło do wymiany całości siatki. Prace zostały w całości przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2009 roku. Pozwani w niektórych miejscach wymienili siatkę, ponownie położyli warstwę kleju, następnie podkład A. 3000 i tynk akrylowy A. 3000. Pozwani położyli również płytki ceramiczne wokół drzwi wejściowych i okna w ścianie frontowej budynku oraz wokół całego domu- na poziomie gruntu. Kafle wokół domu zostały położone na warstwie tynku. Powód zapłacił umówione wynagrodzenie. Wiosną 2010 roku ujawniły się wady prac wykonanych przez pozwanych- odpadły częściowo kafelki położone na elewacji wokół budynku na poziomie gruntu. Po telefonicznym zgłoszeniu wad, pozwani usunęli je. W sierpniu 2011 roku pozwany W. H. został ponownie wezwany przez powoda, który zgłosił powstanie wad tynku w postaci widocznych pęknięć. Sąd ustalił nadto, iż reklamacja w zakresie jakości użytych przez pozwanych materiałów została przez producenta materiałów pismem z dnia 17 kwietnia 2012 roku oddalona. Na podstawie opinii biegłego ustalono, iż stan techniczny elewacji południowej i zachodniej jest zły, w celu usunięcia wady konieczne jest ponowne położenie elewacji (tynku) i wymiana warstwy zbrojonej. Wady elewacji od strony południowej i zachodniej budynku powstały na skutek przystąpienia przez pozwanych do prac na wadliwie przygotowanym podłożu zbrojnym w postaci siatki zatopionej warstwą kleju i jedynie częściowa naprawa podłoża zbrojonego. Ponadto w tej części elewacji nie zamontowano dodatkowych warstw siatki zbrojącej w narożach otworów okiennych w ścianach zewnętrznych oraz listwy startowej, pomimo, iż lico tynku znajdowało się na poziomie gruntu. Stan techniczny opaski z płytek stanowiącej zakończenie elewacji na poziomie gruntu od strony zachodniej i południowej jest zły, płytki są w całości odspojone od podłoża. Przyczyną tej wady jest przyklejenie płytek ceramicznych na poziomie gruntu, na wykonanej wcześniej powierzchni tynku akrylowego, co jest niezgodne z technologią i sztuką budowlaną. Pozwani przystępując do prac, mieli techniczną możliwość ustalenia istnienia wad położonej warstwy płyt styropianowych i siatki, albowiem widoczne były spękania i wyczuwalne nierówności podłoża. Powód pismem z dnia 2 kwietnia 2012 roku wezwał pozwanych do usunięcia powstałych wad, ewentualnie do zwrotu poniesionych kosztów. Pozwani, pismem z dnia 8 maja 2012 roku odmówili uznania reklamacji. Pismem z dnia 4 lipca 2012 roku powód wezwał pozwanych do usunięcia wad dzieła.

Ustalenia te doprowadziły Sąd Rejonowy do przekonania o zasadności powództwa, a to w świetle art. art. 627 kc w zw. z art. 638 kc oraz art. 561 kc w brzmieniu obowiązującym do dnia 25 grudnia 2014 roku. Sąd wskazał, że Strony postępowania łączyła umowa o dzieło, której przedmiotem było zarówno położenie tynku, jak również położenie płytek ceramicznych, a okoliczność zawarcia odrębnej umowy tylko w zakresie położenia płytek ceramicznych - nie została wykazana w toku postępowania. Sąd biorąc pod uwagę przedmiot sporu uznał, iż występujące na ścianach południowej i zachodniej budynku wady elewacji obciążają pozwanych, w tym również w zakresie nieprawidłowego położenia płytek ceramicznych – opaski – na poziomie gruntu. Odnosząc się do regulacji art. 634 kc Sąd uznał, iż pozwani ponoszą odpowiedzialność we wskazanym wyżej zakresie wad, albowiem nie wykazali, iż pomimo ich stwierdzenia w dostarczonym im przez powoda materiale- czyli w zamontowanych uprzednio płytach styropianowych i siatce zbrojeniowej, niezwłocznie zawiadomili o tym fakcie powoda. Analizując przedmiot umowy Sąd nie uwzględnił zobowiązania pozwanych do wykonania prac naprawczych również w zakresie warstwy płyt styropianowych wraz z

warstwą siatki zbrojeniowej. Zatem powództwo w części, w której powód domagał się wykonania przez pozwanych ponownego położenia warstwy siatki zbrojnej nie zasługiwało na uwzględnienie. Na zasadzie art. 561 § 1 kc oddalono również powództwo w zakresie żądania powoda wykonania prac naprawczych elewacji na ścianie wschodniej (od podwórza) oraz płytek ceramicznych znajdujących się na poziomie gruntu na tej ścianie i żądanie powoda usunięcia wad na ścianie szczytowej budynku od strony wschodniej, albowiem jakość prac pozwanych w tym zakresie jest dobra. W konkluzji sąd dodał, że roszczenie o zapłatę kwoty 23.742,00 zł. zgłoszone jako roszczenie ewentualne nie zasługiwało na uwzględnienie. O kosztach procesu Sąd orzekł na zasadzie art. 100 zd. 1 kpc i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W apelacji pozwani zaskarżając wyrok w części, to jest w zakresie punktu 1 oraz w zakresie punktu 3 i 5 wskazywali na naruszenie art. 232 i art. 233§1 kpc polegające na błędnej i niewszechstronnej ocenie zebranych w sprawie dowodów, nie odpowiadającej zasadom logicznego wnioskowania i doświadczenia życiowego, co miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegało na błędnym przyjęciu, że powodowie nie wykazali, że powiadomili powoda o wadach ocieplenia budynku przed rozpoczęciem prac, a tym samym o możliwym ryzyku wystąpienia dalszych wad w wykonanych przez nich tynku i przyjęciu tego ryzyka przez powoda, podczas gdy prawidłowa ocena zebranych dowodów winna prowadzić do przeciwnego wniosku. Naruszenie art. 233§1 kpc polegające na nielogicznej ocenie dowodów i przyjęciu zgodnie z opinią biegłego, że powodowi błędnie wykonali swoje prace, choć wykazali stosownym dokumentem, że wykonywali prace w odpowiednich warunkach atmosferycznych, a dowód ten nie został zakwestionowany, ponadto wykonywali swoje prace w identyczny sposób i w identycznych warunkach odnośnie całej elewacji, wobec czego nielogicznym jest by wady z ich winy powstały jedynie na części elewacji, a na części prace były wykonane prawidłowo. Wskazywał na sprzeczność wyroku z uzasadnieniem w zakresie nakazania pozwanym naprawy położenia płytek ceramicznych i wykonania w tym celu odcięcia warstwy elewacji łącznie z warstwą zbrojną i wykonanie nowej warstwy zbrojnej, zabudowanie listwy startowej w sytuacji gdy sąd uznał, że pozwani nie powinni odpowiadać za prace, które wychodziły poza zakres zawartej z nimi umowy, a prace te były wykonane uprzednio przez powoda, w ramach ocieplenia budynku i pozwani ich nie wykonywali. W konkluzji zarzucił naruszenie art. 233§1 kpc polegające na ocenie dowodów wbrew zasadom wiedzy, co ma wpływ na treść wyroku, ponieważ niemożliwym jest usunięcie położonego przez pozwanych tynku bez jednoczesnego usunięcia warstwy zbrojnej, za której wadliwość i położenie jak ustalił sąd nie odpowiadają pozwani.

Na tych podstawach domagali się zmiany wyroku w zaskarżonym zakresie i oddalenia powództwa, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego wedle norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się częściowo uzasadniona.

Podkreślenia wymaga, iż Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą sprawę związany jest granicami apelacji i zaskarżenia (art. 378 § 1 kpc). Oceniane w tych granicach ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji należy uznać za prawidłowe, toteż Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne, uznając jednocześnie podniesiony zarzut sprzeczności wyroku z rozumowaniem wyrażonym w motywach uzasadnienia w zakresie nakazania usunięcia przez pozwanych warstwy zbrojnej.

Przypomnieć należy, że w budynku należącym do powoda, a położonym w G. przy ul. (...), w 2007 roku zostało wykonane ocieplenie elewacji, w postaci położenia płyt styropianowych z siatką z włókna szklanego zatopioną w warstwie kleju, za wyjątkiem tylnej ściany budynku. Prac tych nie wykonywali pozwani, a przed zawarciem umowy W. H. dokonał oględzin budynku i ostatecznie nie doszło do wymiany całości siatki - były to okoliczności między stronami bezsporne.

Argumenty, które powołuje skarżący na poparcie tezy o wadliwości dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, dotyczą nakazania przez Sąd pierwszej instancji odcięcia warstwy elewacji wraz z warstwą zbrojną. Istotnie, wedle ustaleń i oceny Sądu wykazane wady nie powodują zobowiązania pozwanych do wykonania prac naprawczych również w zakresie warstwy płyt styropianowych wraz z warstwą siatki zbrojeniowej. Powyższa okoliczność wynikała ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego tj. zeznań świadków i stron, jak również z opinii biegłego. Jak wynika z zeznań świadków w 2007r. była nakładana warstwa tynku na ściany budynku, która to do czasu rozpoczęcia prac przez pozwanych pozostała niezabezpieczona. Okoliczności te zostały potwierdzone przez stronę powodową, która wskazała, że poprzednia firma dokonała prac w postaci położenia styropianu wraz z zatopioną siatką i klejem. Nie przeczy temu opinia biegłego, dla której podstawą rozważań były oględziny miejsca i ocena zarówno pracy pozwanych, jak i warstwy podstawowej elewacji.

Z tych względów w przekonaniu Sądu Okręgowego zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że wobec zaistniałych i niekwestionowanych okoliczności obowiązek wykonania zobowiązania w postaci odcięcia elewacji łącznie z warstwą zbrojną winien spoczywać na pozwanych. Nie nadał dostatecznego znaczenia w sprawie powyższemu faktowi Sąd wobec czego żądanie strony skarżącej należało częściowo uwzględnić. W konsekwencji, ściana elewacyjna wprawdzie posiada wady, ale tylko w części są one wynikiem zawinionego działania pozwanych.

Wbrew zarzutom apelującego ustalenia faktyczne Sądu I instancji, w części istotnej dla rozstrzygnięcia, są prawidłowe. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie, w szczególności opinia biegłego pozwoliło na ustalenie, że budynek powoda od jest dotknięty wskazywanymi wadami, które nie zostały skutecznie usunięte przez pozwanych. W tym miejscu należy odnieść się do zarzutów strony pozwanej dotyczących w istocie wykazania prawidłowości wykonania elewacji z zasadami sztuki budowlanej. Naruszenia art. 233 kpc sądu upatrują oni w braku przyjęcia ryzyka na rzecz powoda, a to wobec zakwestionowania przez niego potrzeby wymiany tynku położonego przez poprzednią firmę budowlaną. Wniosków takich nie można jednak podzielić. Sąd I instancji wskazał, że zgody powoda zakresie przeprowadzenia dodatkowych prac nie było, a ocena zebranego w tym zakresie materiału dowodowego przez Sąd I instancji jest prawidłowa, zgodna z art. 233 § 1 kpc. Ocena prac pozwanych wyrażona w opinii biegłego dostarcza wniosków, iż podstawowym błędem wykonawcy było wykonanie tynku na istniejącym i nieoczyszczonym podłożu. Ustosunkowując się do tego biegły wykorzystując wiadomości specjalne wskazał, iż prace nie powinny być rozpoczęte bez wymiany (oczyszczenia) przedmiotowego podłoża, a prace przygotowawcze w postaci wymiany odspojonej siatki, gruntowania i nakładania nowego podkładu nie mogły przynieść oczekiwanego rezultatu. Podkreślenia wymaga, że uzupełniające wyjaśnienia biegłego pozwoliło na zobrazowanie jak dokładnie winny wyglądać prace pozwanych po ich przystąpieniu, a w momencie kładzenia elewacji akrylowej wykonawca winien wiedzieć jaki jest stan podłoża – stan położonej siatki. Biegły sprecyzował 3 podstawowe elementy, które winny zostać uwzględnione w procesie inicjującym prace pozwanych i jeszcze przed ich przystąpieniem: brak wzmocnień w narożach ościeży okien, brak listwy startowej lub okapnika przy sprowadzeniu styropianu do poziomu gruntu, niewłaściwie skonstruowany gzyms tarasu. Wskazał nadto na kilka przyczyn pęknięć na styku płyt styropianowych i wedle jego stanowiska dla osoby zajmującej się tego rodzaju sztuką budowlaną fakty takie nie mogły pozostać niezauważone, a w zależności od podjętej decyzji wykonawcy poprawione bądź od prac należało odstąpić. Dodał również, że rażącym uchybieniem jest położenie płytek na tynku akrylowym. Umacnia to stwierdzenie o niewykazaniu przyjęcia ryzyka wad na powoda. W tej sytuacji nie można podzielić forsowanego przez skarżących poglądu, że ten wadliwy sposób wykonania prac jest zgodny z ustnymi ustaleniami stron. Pozwala to na ocenę tych prac jako sprzecznych z zasadami sztuki budowlanej i niezgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, do czego zobowiązani byli pozwani.

Do takiego przekonania doszedł także Sąd I instancji, który nadto w uzasadnieniu kwestionowanego wyroku powołał się na wnioski płynące z opinii sporządzonej na potrzeby sprawy przez biegłego dysponującego stosowną wiedzą techniczną. Sąd Okręgowy ocenę powyższą aprobuje w całej rozciągłości. Upatrywanie przez skarżących braków w logicznej ocenie powyższego dowodu wobec wykonywania przez nich prac całej elewacji w tych samych warunkach atmosferycznych i wniosku, iż wady z ich winy nie mogły powstać jedynie w części - jest przy tym błędne. Odniósł się biegły do samej jakości tynku akrylowego, na którego jedynie wpływ pośredni miała wysoka temperatura. Nadto dokładnie biegły określił, że wady na ścianie południowej i zachodniej obarczone były podstawowym błędem

– wypełnieniu elewacji zaprawą na nieprawidłowym podłożu. Dalej sprecyzował, że w interesie wykonawcy jest zasłonięcie lica w przypadku wysokich temperatur, a w innym przypadku jest on narażony na uszkodzenie świeżego tynku przez czynniki występujące w powietrzu. Jednocześnie biegły szczegółowo wskazał, z jakich przyczyn uznał, iż przyczyną powstania szkody są okoliczności zewnętrzne jak np. warunki pogodowe czy niewłaściwie dobrany skład masy akrylowej. Zatem opinia miała charakter jednoznaczny, co do przyczyny powstania wady. Konieczne jest w tym miejscu dodanie, iż strona pozwana kwestionując ustalenia dotyczące przyczyny powstania pęknięć włosowatych pomija zupełnie milczeniem tę część istotnych ustaleń Sądu, z których wynika, iż w czasie nakładania tynk był narażony na działanie pogody ze względu na brak zabezpieczenia. Ustalenia faktyczne Sądu są zatem prawidłowe; znajdują oparcie w stanowczej opinii biegłego. Sąd prawidłowo ustalił, że przyczyną pęknięć jest nieprawidłowo, niezgodnie ze sztuką budowlaną, wykonana elewacja. Nie jest zatem zasadny zarzut w ramach art. 233 § 1 kpc. mający polegać na błędnym uznaniu opinii biegłego za logiczną. Faktem jest ponadto, że opinia biegłego była uzupełniana. Uzupełnienia te spowodowane były skutkiem zarzutów do opinii zarówno ze strony pozwanej. Ostatecznie tak pouzupełniana opinia w sposób przekonywujący pozwoliła sądowi I instancji ustosunkować się do problematyki związanej z istotą sprawy, a zarzuty na tym etapie są bezpodstawne tym bardziej, że pozwani podają w apelacji tożsame zarzuty podniesione w postępowaniu I-instancyjnym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w pkt 1. sentencji, a na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałym zakresie. Na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. orzeczono o kosztach postępowania odwoławczego znosząc je wzajemnie, gdyż apelacja pozwanych została uwzględniona w niewielkiej części, a przy tym nie wystąpiła istotna różnica w kosztach, jaką każda ze stron powinna ponieść wskutek ostatecznego wyniku procesu.

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Teresa Kołeczko-Waławik

--	--	--